

Antwoorden	Deel-scores
Opgave 3 Criminaliteit in Nederland	
Maximumscore 4	
19 □ <i>A</i> Voorbeelden van goede antwoorden zijn (twee van de volgende): • Er is onvoldoende bewijs om de verdachte door de rechter veroordeeld te krijgen. • De schade die verdachten ondervinden van een rechtszaak en veroordeling wegen niet op tegen de noodzaak tot straffen. • Er zijn capaciteitsproblemen, opsporing en vervolging van andere zaken worden van groter belang geacht.	
per juist antwoord	<u>1</u>
<i>B</i> • (Het Wetboek van Strafvordering kent) het opportuniteitsbeginsel • Dit houdt in dat bij de vervolging van strafzaken het OM zelfstandig beslist welke gepleegde strafbare feiten het zal vervolgen en welke beter onvervolgd kunnen blijven./Het OM heeft een zekere speelruimte om al dan niet tot vervolging over te gaan	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 2	
20 □ Voorbeelden van goede antwoorden zijn (twee van de volgende): • Criminaliteit is cultuurbepaald. Wat in Italië crimineel gedrag is, hoeft dat in Nederland niet te zijn en andersom. Dat heeft te maken met wat overheid en samenleving als strafwaardig zien. De strafwetten verschillen per land. • Opsporingsbereidheid van politie en politiesterkte kunnen per land verschillen. • Niet alle strafbare feiten komen ter kennis van de politie vanwege lage aangiftebereidheid van de burgers, omdat ze niet ontdekt worden etc. De aangiftebereidheid van bepaalde delicten door personen kan per land verschillend zijn.	
per juist antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 4	
21 □ Voorbeelden van goede antwoorden zijn (twee van de volgende): • de bindingstheorie: Er is sprake van vermindering van de informele controle en sociale bindingen in de samenleving./Allerlei maatschappelijke banden zijn lossen en minder geworden./ Maatschappelijke betrokkenheid en gemeenschapszin zijn verminderd./verminderde invloed van kerk en levensbeschouwing en daarmee samenhangend afgenomen waarden- en normenpatroon • de theorie dat maatschappelijke afkomst en omgeving van invloed zijn op crimineel gedrag: Bepaalde groepen in de samenleving bevinden zich in een lage economische positie. Met name geldt dit voor etnische minderheden./Marginalisering van bepaalde groepen (allochtonen) in onze samenleving. • de anomietheorie: Veel burgers in onze samenleving en met name mensen uit etnische groepen bevinden zich in een achterstandspositie. Als mensen niet in staat zijn of geen gelegenheid hebben op een legale manier de maatschappelijk begerenswaardige doelen te bereiken, zullen ze geneigd zijn om via criminele activiteiten hun doel te bereiken.	
per juiste theorie en uitleg	<u>2</u>

Eindexamen maatschappijleer vwo 2002-II

© havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2 22 ☐ Voorbeelden van goede antwoorden zijn (twee van de volgende): • Bij sommige soorten criminaliteit zijn allochtonen ondervertegenwoordigd (witteboorden-criminaliteit), in andere oververtegenwoordigd. Bij deze stelling wordt daar geen onderscheid tussen gemaakt. • Er wordt niet gekeken naar bepaalde etnische groepen, maar alle etnische minderheden worden over één kam geschoren. • Verschillen binnen de etnische groepen, aan de hand van variabelen als leeftijd, opleidingsniveau en sociaal-economische klasse, komen niet in het diagram naar voren. per juist antwoord	<u>1</u>
Maximumscore 2 23 ☐ Uit diagram 4 blijkt dat de meerderheid (80%) vindt dat er klassenjustitie is. Volgens de meerderheid treedt er geen gelijke behandeling op./Het beginsel van rechtsgelijkheid wordt geschonden, vindt de meerderheid.	
Maximumscore 1 24 ☐ opsporen van strafbare feiten/ophelderen van delicten	
Maximumscore 3 25 ☐ Voorbeeld van een goed antwoord is: Bij vormen van zware criminaliteit. Personen die zich hieraan schuldig maken, zullen zich waarschijnlijk minder laten afschrikken door preventie in de vorm van voorlichting, onderwijs over waarden en normen en het vergroten van sociale controle. Om deze vormen van criminaliteit te kunnen bestrijden, zal (mede) een repressieve aanpak nodig zijn zoals betere opsporingsmethoden, meer politie, meer cellen.	
Maximumscore 7 26 ☐ A uitvoerende macht wetgevende macht rechterlijke macht <i>Opmerking</i> <i>Alleen 1 punt toekennen indien alle drie goed.</i> B • Uitvoerende macht Minister van Justitie is politiek verantwoordelijk voor gegeven aanwijzingen en ingrijpen in opsporingsonderzoek./De minister is verantwoordelijk voor het handelen van OM (regels 38–45 uit tekst 6). De minister moest bijvoorbeeld de opsporingsstrategieën (het 'doorlaten' van drugs of het inzetten van een crimineel als infiltrant) goedkeuren • Wetgevende macht Het parlement en de regering maken wetten waarin wordt bepaald wat strafbaar is. Ook om vast te stellen welke opsporingsmethoden toegestaan zijn en welke niet (regels 14–24). (Als er nog geen wetgeving is, moet de minister de beslissing nemen en dient de rechter zo'n beslissing te toetsen. Als er nieuwe wetgeving is, verdwijnt deze rol van de minister.) • Rechterlijke macht De rechter beoordeelt onafhankelijk of verdachte zich al dan niet heeft schuldig gemaakt aan strafbare feiten./De rechter kan toetsen of de goedkeuring van de minister over het toelaten van bepaalde opsporingsmethoden terecht is genomen (regels 16–20 uit tekst 6)	<u>1</u> <u>2</u> <u>2</u> <u>2</u>

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 4	
27 □ Voorbeeld van een goed antwoord is:	
• In een rechtsstaat dient sprake te zijn van rechtsgelijkheid/rechtsbescherming van de burger. Dat kan alleen als bevoegdheden van politie en justitie staan omschreven in de wet. Zolang dat niet het geval is, zouden politie en justitie de opsporingsstrategieën eigenlijk niet mogen gebruiken, omdat het de rechtsgelijkheid/rechtsbescherming van de burger aantast. (Bijvoorbeeld als er in een loods van een burger een inzijsoperatie wordt gedaan zonder huiszoekingsbevel.)	<u>2</u>
• Afzien van deze opsporingsmethoden kan er toe leiden dat de rechtshandhaving in gevaar komt. Zolang er geen wetgeving is, kan de (georganiseerde) misdaad min of meer haar gang gaan. Om dat te voorkomen, moet er een manier gevonden worden die ervoor zorgt dat de (georganiseerde) criminaliteit kan worden aangepakt, terwijl de rechtsgelijkheid/rechtsbescherming van de burger ook in stand blijft. (zie de procedure die Sorgdrager beschrijft in regels 14–21 uit tekst 6)	<u>2</u>
Maximumscore 2	
28 □ oneens met de opvatting van de vrienden van Daniël van Cotthem	
– gebruik van voor- of nadeel van hoge gevangenisstraf (één van de volgende):	<u>1</u>
• 5 jaar gevangenisstraf (en tbs) voor mishandeling die de dood tengevolge heeft, voldoet aan de bepalingen van het Wetboek van Strafrecht. De daders hadden niet de bedoeling Daniël van Cotthem dood te slaan./5 jaar gevangenisstraf is een hoge straf die voldoet aan de gevoelens van vergelding en bescherming van de samenleving.	
• Hogere straffen dan 5 jaar hebben als nadeel dat er eerder sprake is van recidive./De mogelijkheden voor heropvoeding/resocialisatie worden kleiner naarmate de gevangene langer in een gevangenis moet blijven.	
– voor- of nadeel tbs (één van de volgende):	<u>1</u>
• Een tbs-veroordeling biedt een extra beveiliging van de samenleving, want de dader krijgt voor onbepaalde tijd een behandeling in een tbs-inrichting.	
• De dader krijgt een behandeling met het oog op resocialisatie.	
• Indien er geen verbetering optreedt in het gedrag dan kan de tbs worden verlengd (bescherming van de samenleving).	
eens met de opvatting van de vrienden van Daniël van Cotthem	
– voor- of nadeel hoge gevangenisstraf (één van de volgende):	<u>1</u>
• Een hogere gevangenisstraf heeft een sterker effect op de voorkoming van ernstige misdrijven (generale preventie en het handhaven van de rechtsorde en het voorkomen van eigenrichting)	
• Een hogere gevangenisstraf zal ook passen bij het rechtsgevoel van de meeste burgers.	
• Een hogere gevangenisstraf zal meer tegemoet komen aan de gevoelens van genoegdoening van (de familie van) het slachtoffer.	
– voor- of nadeel tbs	<u>1</u>
Bij tbs is er minder sprake van gevoelens van vergelding (subjectieve wens van slachtoffers en/of publiek)./Het rechtsgevoel is gekrenkt.	

Antwoorden

Deel-
scores

Maximumscore 1

- 29 Voorbeeld van een goed antwoord is:
- Er is een wettelijke regeling voor schadevergoeding./Rechters kunnen daders verplichten tot het betalen van een schadevergoeding.
  - het betuigen van spijt door de dader aan het slachtoffer
  - Het verhaal van het slachtoffer kan gehoord worden tijdens de rechtszitting.
  - Slachtoffers kunnen horen hoe de zaak uiteindelijk afgehandeld is.

Maximumscore 2

- 30 Voorbeelden van goede antwoorden zijn (twee van de volgende):
- De steekproef moet aselekt zijn.
  - De onderzoeksgroep moet representatief zijn voor de onderzoekspopulatie.
  - De respons moet groot genoeg zijn.
  - De gebruikte begrippen moeten goed geoperationaliseerd zijn.
  - De stellingen in de enquête moeten ondubbelzinnig/relevant zijn.

per juist antwoord

1